

Zorg voor ruimte voor vergroening en opvang van regenwater door stadbewoners

Verslag van Politiek Café van PvdA-afdeling Gouda en PvdA-Netwerk Ruimte

door Wim Sonnemans (lid PvdA-Netwerk Ruimte en oud-bestuurslid PvdA-afd. Gouda)

In allerlei stadswijken zijn bewoners enthousiast bezig met vindingrijke manieren van vergroening en opvang van regenwater. De politiek moet daarvoor geen regels opleggen, maar ruimte bieden aan burgers om met elkaar aan de slag te gaan. Hoofdzaak is het bevorderen van onderlinge verbindingen tussen burgers en overheden, maar ook binnen en tussen overheden.

De aandacht van de Kamerleden Henk Leenders en Lutz Jacobi in hun PvdA-Visienota “Groen en water in de (klimaatvriendelijke) stad” voor bestaande initiatieven in meerdere steden blijkt een stroomversnelling teweeg te brengen bij het benutten van de vele kansen voor klimaatbeheersing en –adaptatie. Die liggen behalve bij overheden en bewoners ook bij publieke partijen zoals woningcorporaties en marktpartijen zoals tuincentra. Bijzondere aandacht is daarbij nodig voor de mogelijkheden in de minder gegoede versteende wijken. Dat waren de belangrijkste uitkomsten van een Politiek Café van PvdA-afdeling Gouda en PvdA-Netwerk Ruimte op zaterdag 11 februari 2017 met een voorafgaand bezoek met huifkartocht aan nieuwbouwwijk Westergouwe.

Het Politiek Café stond in het teken van: "Groen en water in de (klimaatvriendelijke) stad: welke bijdragen kunnen huiseigenaren, woningverhuurders en huurders leveren?"

Henk Leenders vertelde dat uit de visienota onder meer voorstellen voor de begrotingshandeling van het kabinet zijn afgeleid. Zo is minister Blok (toen nog van Wonen en Rijksdienst) opgedragen na te gaan hoeveel rijksgebouwen van groene daken kunnen worden voorzien; dit om het goede voorbeeld te geven voor gemeenten en andere (private) partijen.

Niet alleen klimaatbestendigheid, maar ook het bevorderen van biodiversiteit en van de lichamelijke en geestelijk gezondheid zijn doelen van de visienota. In een groene stedelijke omgeving blijkt sprake te zijn van minder ziekte en sterfte, en van minder ADHD.

Na deze aftrap leidde Willem Heesen, voorzitter PvdA-Netwerk Ruimte, de boeiende discussie in goede banen.

Bouw-, bestemmings- en omgevingsplannen

Lutz Jacobi merkte op dat initiatieven van burgers voor vergroening en opvang van regenwater nog vaak lastig zijn in te passen in bouw- en bestemmingsplannen. Bijv. toekomstige omgevingsplannen op grond van de nieuwe Omgevingswet moeten daarvoor meer speelruimte gaan bieden. De Goudse PvdA-wethouder Rogier Tetteroo staat in de startblokken om die te benutten, maar eerst is aan de gemeenteraad aan zet.

Hans Oosters (dijkgraaf van hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard en voorzitter van de Unie van Waterschappen) ziet bij gemeenten kansen voor een slagvaardiger samenwerking tussen bijv.

stedenbouwkundigen, planologen en “rioleerders”. Michiel Sikkes (PvdA-raadslid te Gouda) stelt als voorwaarde dat ook de stadsecoloog voluit blijft bijdragen aan deze planvorming, ook na bijv. reorganisaties van Cyclus (intergemeentelijke beheerder van de openbare ruimte) waar deze nu werkt.

Rogier Tetteroo schetste hoe bij de aanleg van nieuwbouwwijk Westergouwe dergelijke samenwerking goed is verlopen tussen gemeente, waterschap, provincie en Rijk. Hiermee is tevens voldaan aan de normen voor bescherming tegen overstromingsgevaar door mogelijke hoosbuien of dijkdoorbraken van de nabijgelegen Hollandse IJssel. Dit ondanks de lage ligging van de wijk beneden NAP.

Door deze extra ruimte voor water en groen in plaats van alleen bebouwing en verharding levert de grond wel minder geld op voor gemeente, projectontwikkelaars en bouwers. Desondanks is het gelukt de huizenprijzen betaalbaar te houden voor de bewoners. Dit onder meer door woningen te bouwen op waterkeringen. Door deze klimaatbestendige aanleg is Westergouwe een redelijk uniek voorbeeld dat landelijk belangstelling trekt.

Samenwerking overheden en andere (markt)partijen

Volgens Hans Oosters kunnen gemeenten ook bij het (vaak helaas pas achteraf) klimaatbestendig maken van bestaande steden – uiteraard met behoud van hun eigen verantwoordelijkheid – hun voordeel doen met de

kennis en ervaring van waterschappen. Zo is het wel zo slim om bijv. ICT-apparatuur van ziekenhuizen niet te plaatsen in kelders met overstromingsgevaar, maar elders hoog en droog.

Gemeenten als Rotterdam nodigen bewoners uit samen te experimenteren, bijv. door stoeptegels te vervangen door openbaar groen. Bezoekers in de zaal merkten op dat sommige gemeentelijke bepalingen in de weg kunnen staan. Een voorbeeld is de verplichting bij sommige koophuizen in Gouda dat de voortuin altijd betegeld moet zijn als parkeerplaats, of je nu wel of geen auto hebt.

Ook voor woningverhuurders liggen er nog vele kansen. Corporatie Woonpartners Midden-Holland speelt volgens adjunct-directeur Willem van den Berge altijd graag in op nieuwe ontwikkelingen, maar kwam na lezing van de nota tot de ontdekking dat met vergroening van en rond de verhuurde woningen nog het nodige kan worden verbeterd. Zo moet er bij nieuwbouw en groot onderhoud meer aandacht komen voor de hemelwaterhuishouding en kan er meer aan voorlichting aan bewoners worden gedaan.

Niet alleen overheden, maar ook marktpartijen zoals tuincentra kunnen bewoners mogelijkheden bieden voor een groene inrichting van eigen tuinen en balkons met opvang van regenwater. Brenda Horstra van Tuinbranche Nederland) vertelde hoe modeltuinen het goede voorbeeld geven, ook voor bewoners die geen echte tuinier-hobbyisten zijn.

Sturen met geld

Er zijn voorbeelden van cofinanciering van buurtinitiatieven door gemeenten. Zo is in Gouda onlangs een Groenprijs (foto in huis-aan-huis blad en cheque van € 50) ingevoerd voor mensen die zich inzetten voor groene buurten. De twaalf wijkteams die zich inzetten voor de leefbaarheid kunnen projecten voordragen bij de gemeente. Volgens Michiel Sikkes is een voorwaarde bij deze aanpak dat de betrokken buurtinitiatieven de weg naar hun wijkteam goed weten te vinden.

Ook landelijke belastingmaatregelen kunnen burgers een zetje in de groene richting geven. Hans Oosters wist te melden dat de Unie van Waterschappen, Interprovinciaal Overleg (IPO) en Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hiervoor eind februari een gezamenlijk voorstel indienen voor de kabinetsformatie. Zie verder via <https://www.uvw.nl/decentrale-overheden-geven-informateur-boodschap-voor-klimaatbeleid/>.

Samen aan de slag!

Lutz Jacobi noemde tot slot wijkinitiatieven in Leeuwarden waarbij bewoners ervaringen uitwisselen met elkaars voorbeelden. Het platform Groen Dichterbij ondersteunt en versterkt de groeiende beweging van mensen die samen aan de slag gaan met de aanleg van het beheer van groenvoorzieningen in hun directe leefomgeving. Zie verder <https://www.ivn.nl/groendichterbij>.

Zo geeft Factsheet 18 (zie <https://www.ivn.nl/groen-dichterbij/factsheets>) tips hoe als gemeente (ambtenaar) om te gaan met initiatieven van bewoners die de handen ineen om samen het (openbaar) groen in hun omgeving te beheren of anders vorm te geven: van natuurspeelplek tot buurtmoestuin.

Dit Politiek Café maakte duidelijk dat de PvdA-Visienota “Groen en water in de (klimaatvriendelijke) stad” van Henk Leenders en Lutz Jacobi ook in de komende kabinetperiode actueel blijft. Landelijke kaders voor de klimaatdoelen blijven hard nodig en vergen een plaatselijke uitwerking met vooral ruimte voor bewoners om mede aan de hand van elkaars voorbeelden enthousiast aan de slag te gaan. Ofwel: “think global, act local”. Verbinding is ook hier de rode draad; dat past mooi bij “Een verbonden samenleving” als titel van het PvdA-verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamerverkiezingen van 15 maart 2017. Raadslid Michiel Sikkes voorzag na afloop van dit Politiek Café dat deze uitkomsten ook van waarde zijn voor het Goudse PvdA-verkiezingsprogramma voor de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2018.